

"Kriminalisera våld inom alla idrotter". Mona Sahlins ja till proffsboxning är ett djupt svek mot kvinnorna, skriver statsvetarprofessorer

Om regeringen menar allvar med att bekämpa mäns våld mot kvinnor kan den inte åter tillåta proffsboxning, som förhärskar manligt våld.

Att tidigare jämställdhetsministern Mona Sahlin går i spetsen för proffsboxningslobbyn är ett djupt svek mot de kvinnor hon påstår sig företräda. I stället bör regeringen gå åt andra hållet och kriminalisera allt våld inom idrotten, till exempel den misshandel som förekommer inom ishockeyn. I slutspelet urartade våldet fullständigt, vilket sänder fel signaler till ungdomen, skriver statsvetarprofessorerna Ulf Bjereld och Bo Rothstein.

Det är högst märkligt att en regering som kallar sig feministisk ens funderar på att upphäva förbudet mot proffsboxning i Sverige, så som en statlig utredning under ledning av Britt Solberg nyligen föreslog. Om man menar allvar med att bekämpa mäns våld mot kvinnor kan man inte lagligt sanktionera proffsboxning, som ju uppmuntrar och förhärskar manligt våld.

I stället borde man gå åt andra hållet och ställa under allmänt åtal det våld som till exempel förekommer på hockeyrinkar. Att tidigare jämställdhetsministern Mona Sahlin gått i spetsen för proffsboxningslobbyn är ett djupt svek mot de kvinnor hon påstår sig företräda.

Utredningen om en översyn av professionell boxning och andra kampsporter föreslog nyligen att förbudet mot proffsboxning i Sverige, som varit i kraft sedan 1969, upphävs. Regeringen förefaller enligt tidningsuppgifter i dag splittrad i frågan, men i vart fall Mona Sahlin har uttalat sig tydligt för att förbudet bör upphävas. Hon har i intervjuer uttalat sig för att förbudet är "förlegat" eftersom det "har hänt en del sedan 1960-talet".

Argumenten för införandet av förbudet mot proffsboxning i Sverige var huvudsakligen tre. Ett var de medicinska skälen om farorna med upprepade slag mot huvudet. Vad vi kan förstå har här snarast argumenten för att behålla förbudet blivit starkare genom åren. Ett annat var att sporten genom de stora ekonomiska intressen som den drar till sig ofta kom in på spår som var svårt oetiska vad gällde hur man skulle väga de ekonomiska mot de sportsliga intressena. Ett tredje argument gällde synen på våld i sportsliga sammanhang - boxning var då den enda kända sport där huvudsyftet var att genom våld göra motståndaren medvetslös.

Vi anser till skillnad från Sahlin och många andra proffsboxningsförespråkare att det tillkommit ytterligare ett tungt argument för att behålla förbudet och det gäller den mycket kraftiga ökningen av våldet i vårt samhälle. Statistiken är härvidlag synnerligen dyster.

Mellan 1990 och 2001 ökade antalet anmälda fall av misshandel (inklusive grov misshandel) enligt Brottsförebyggande rådet från cirka 40 000 till omkring 60 000, det vill säga en ökning med inte mindre än 50 procent. Att tolka brottsstatistik är förvisso en vanskelig uppgift och det brukar ibland hävdas att denna ökning mera har med ökad anmälningsbenägenhet att göra än med en verklig ökning av antalet misshandelsbrott. Så kan naturligtvis vara fallet, men förutom statistik över antalet anmälda brott finns det också undersökningar där representativa urval av den svenska befolkningen själva har fått ange om de utsatts för våld eller hot om våld.

I Statistiska centralbyråns stora levnadsnivåundersökning kan man jämföra utvecklingen över tid och då framkommer att det mellan åren 1975 och 1995 skett en kraftig ökning av personer som uppger sig ha blivit utsatta för denna typ av brott. Tilläggas kan att näst arbetslösheten anser svenska folket att brottsligheten är det viktigaste samhällsproblemet.

Det finns naturligtvis många olika förklaringar till denna dystra utveckling i vårt samhälle. En sådan handlar om vilka normer som sanktioneras av det politiska etablissemangen. Vi kan inte se annat än att en politik som åter tillåter proffsboxning i Sverige innebär att man sanktionerar och förhålls användandet av våld mellan människor. Professionell boxning innebär ett glorifierande av våld och bidrar till en normbildning som gör att våld för pengar anses vara legitimt.

Att det är Mona Sahlin som i regeringen tycks ivra mest för införandet av proffsboxning ser vi dessutom som särskilt märkligt. Ur ett könsperspektiv är nämligen utövandet och synen på våld allt annat än jämlikt. För det första gäller över 90 procent av anmälningarna om misshandel män. Män står även vad gäller avkunnade domar för det helt dominerande utövandet av våld i vårt samhälle.

Det är visserligen så att den mesta delen av mäns våld förefaller rikta sig mot andra män, men inte mindre än 35 procent av anmälningarna handlar om mäns våld mot kvinnor. Då skall man komma ihåg att mäns våld mot kvinnor (till skillnad från mäns våld mot andra män) ofta sker i nära relationer där offrets anmälningsbenägenhet sannolikt är lägre.

Det är helt enkelt så att mäns generellt sett större fysiska styrka har möjliggjort otaliga övergrepp mot kvinnor i form av misshandel och våldtäkter. Mannens fysiska överläge innebär en maktpotential, även om det fysiska överläget inte kommer till uttryck i direkt våldsanvändning. En kvinna vet att en man kan använda sina krafter till att göra henne illa.

Varje år anmäls i Sverige cirka 20 000 misshandelsbrott och 2 000 våldtäkter eller våldtäktsförsök mot kvinnor. I båda fallen rör det sig om en fördubbling jämfört med 1980-talet. Mörkertalet i form av ej anmälda misshandelsfall eller våldtäkter är svårt att bedöma. Det omvända förhållandet - att män misshandlas av kvinnor - är utomordentligt sällsynt. Det är den fysiskt svagare parten som vinner på att våld och våldsanvändning inte uppfattas som ett legitimt konfliktlösningssmedel. Ju mer legitimt det blir att använda fysiskt våld, desto mer undergrävs kvinnors trygghet och desto mer missgynnas kvinnor i maktrelationen med de fysiskt starkare männen.

Hur skall man då gå till väga för att minska det fysiska våldets legitimitet som konfliktlösningsmedel? Åtminstone tre sätt är möjliga. För det första kan man stärka sanktionerna mot illegitim våldsanvändning, till exempel i form av strängare straff. För det andra kan man ge ökade resurser åt de institutioner som har till uppgift att motarbeta våldsanvändningen, till exempel polisen, olika kvinnojourer och liknande.

För det tredje - enligt vår mening viktigast - kan man stärka normerna om det förkastliga i våldsanvändning på det personliga planet. Här blir utredningens förslag och Mona Sahlins uttalanden direkt negativa.

Det är förstås inte så att män tittar på proffsboxning för att sedan själva börja slåss eller misshandla kvinnor. Men att tillåta proffsboxning innebär onekligen en politisk signal om hur samhället ser på våld och våldsanvändning. Och allt annat lika - ju mer våldet ges legitimitet, desto mer sänks tröskeln till våld och våldsanvändning. I Brottsförebyggande rådets nyligen utgivna rapport "Att förebygga våld mot kvinnor i nära relationer" sägs att en viktig förebyggande åtgärd är att förhindra glorifiering av våld.

Här är enligt vår mening inte bara boxningen utan även ishockeyn - där ju VM just börjat - att klandras. Hockey är förvisso en härlig sport på många sätt. Men att som i det nyligen avslutade SM-slutspelet låta våldet fullständigt urarta sänder en helt fel signal till samhället och inte minst till många ungdomar.

Att se när det applåderas när vuxna män fullständigt obehärskat kastar handskarna och far på varandra med knytnävarna är en bedrövlig syn. Det ger en signal om att regler om våldsanvändning inte behöver respekteras. De lagar om vad som räknas som misshandel borde givetvis gälla såväl utanför som innanför idrottsarenorna.

Det påstås ibland att boxningen bör uppmuntras, eftersom så många invandrarungdomar ägnar sig åt denna verksamhet och att den därigenom har en positivt integrerande effekt. Men om proffsboxningen vore en väg till etnisk integration borde USA i dag vara ett land utan etniska och rasmässiga problem. Det faller på sin egen orimlighet, integrationsargumentet är enligt vad vi kan se "falskt som vatten".

Vi noterar att idrottsminister Mona Sahlin dessvärre inte uppmärksammat den könsrättvisa bias som ligger i denna förment integration genom boxning. Det är förstås invandrapojkar - och endast ytterst sällan invandrarflickor - som dras till verksamheten. Man kan säga mycket om proffsboxningen, men knappast att den utmärkt sig för sin syn på jämställdhet. Att ett fåtal unga kvinnor nu börjat med denna sport, som faktiskt går ut på att åsamka sin motståndare fysiska skador, kan vi inte se som ett steg mot jämställdhet. Den största idrotten bland invandrarflickor är i stället basket - för övrigt en sport så präglad av icke-våld att det över huvud taget inte är tillåtet att försöka stoppa eller hindra en spelare med någon form av fysisk kraft.

När det gäller synen på våld kan vi konstatera att nästan inga politiska sakfrågor uppvisar så stora åsiktsskillnader mellan män och kvinnor, som de som inbegriper våld och våldsanvändning. Skillnaderna återkommer i alla aspekter av våld. Kvinnor är mer negativt inställda än män till militära interventioner, till

vapenexport, till våldsinslag i tv-nyheter, till videovåld, till dödsstraff och till aga som barnuppfostringsmetod.

Och en helt färsk opinionsundersökning om synen på proffsboxning visar också att kvinnor är betydligt mer negativa än vad män är. Av kvinnorna är endast 27 procent för att skrota förbudet, hela 65 procent mot. Av männen är däremot 60 procent för att skrota förbudet, 31 procent mot. Det är en av de största könsskillnaderna som någonsin uppmätts i politiska sakfrågor. Något är i grunden fel om Sverige som ett föregångsland i frågan om jämställdhet mellan män och kvinnor genom en förändrad lagstiftning nu skulle börja förhålliga våld.

Sverige har i andra sammanhang varit en internationell föregångare när det gäller lagstiftning mot våld och övergrepp. Detta gäller lagen mot barnaga och det gäller den för några år sedan införda lagen mot köp av sexuella tjänster. Argumentet att vi bör tillåta proffsboxning därför att det finns i våra grannländer är enligt vår mening lika begåvat som att vi bör tillåta köp av prostituerade därför att även detta går för sig i våra grannländer.

Demokratins grundregel är att mellanmänskliga konflikter skall lösas utan våld eller hot om våld. Sverige bör fortsätta att vara ett internationellt föredöme och visa att vi inte vill bidra till att våld glorifieras.

ULF BJERELD

BO ROTHSTEIN